

JAVNO PREDUZEĆE RTCG

 Broj 01-5522/1
Podgorica, 30.08. 2022. god.

FINANSIJSKI IZVJEŠTAJ RTCG za period 01.01. – 30.06.2022. godinu

Podgorica, avgust 2022.

SADRŽAJ

1.	Uvod.....	2
2.	Plan prihoda, rashoda i rezultat.....	6
3.	Plan Prihoda.....	7
4.	Plan Rashoda.....	9
5.	Troškovi ličnih primanja.....	11
6.	Direktni i indirektni troškovi u funkciji proizvodnje programa.....	12
7.	Tekuće i investiciono održavanje.....	15
8.	Amortizacija	16
9.	Zaključak.....	17

UVOD

Radio i televizija Crne Gore je javni servis i kao takav treba da zadovolji najširi javni interes. Kao nacionalni javni emiter, ima dodatnu obavezu da proizvodi raznovrsne programske sadržaje za sve segmente crnogorskog društva, da objektivno i istinito informiše javnost, kao i da zadovolji različite zahtjeve i interesovanja crnogorskih građana. Upravo zbog toga se nastoji da Javni servis bude otvoren za različita mišljenja i ideje pa smo se potrudili da to i pokažemo kroz sve formate našeg programa. Zbog toga su i pokrenute nove emisije u „prime time“, ali i smo ohrabрили sve redakcije u RTCG da izbalansirano i objektivno obrađuju teme od javnog interesa, najčešće kroz forme debata u svim emisijama.

U 2022. godini, sa početkom realizacije Programsko-produkcionog plana, programska šema se stabilila i modernizovala, pri čemu su rotirani termini, skraćena trajanja, modernizovane pojedine emisije, čime smo dobili na dinamici programa.

Kroz informativni program izvještavali smo o svim značajnim događajima u Crnoj Gori, koje smo tematski obradili i pokrenuli nove priče od javnog interesa. Prateći izborni proces, uspjeli smo da ravnopravno pokrijemo sve učesnike, te da na kraju u izornoj noći budemo ubjedljivo najgledanija televizija u našoj zemlji. Takođe, emisijama Dobro jutro Crna Goro i Mreža.me ušli smo u sve segmente crnogorskog društva.

Kada je krenula nova programska šema, uveli smo i nekoliko novih emisija (Oko svijeta sa Edinom Krnićem, Gledajmo se, Budimo budni...), koje su uz postojeće emisije dali pečat programsko produkcionom planu. U „prime-time“ emisijama, (Naglas, Okvir, Argumenti, Fokus), bavili smo se društveno-političkim i ekonomskim temama, a naši gosti su bili iz svih segmenata crnogorskog društva i sa svih strana političke scene.

Krajem februara, sa početkom rata u Ukrajini, dodatno smo izvještavali o tom globalnom problemu, organizujući specijalne emisije te slanjem naših reportera na granicu Poljske i Ukrajine. U jeku ratnih dešavanja i izbjegličke krize, u saradnji sa portalom rtcg.me izvještavali smo sa ratnog područja u Ukrajini.

Dokumentarni programa je napravio i kvalitativni i kvantitativni napredak. Značajne teme kojima se bavila redakcija Dokumentarnog programa su podstakle na akciju kako državne organe tako i cijelo crnogorsko društvo, pri čemu nam je dinamika proizvodnje emisija tog programa omogućila da gotovo svake nedjelje imamo premijeru. Takođe smo u okviru Naučno- obrazovnog programa uspjeli da jednom sedmično emitujemo premijerno naučno-obrazovne emisije, te da istovremeno pratimo dnevne aktuelnosti iz te oblasti. Kulturno-umjetnički program, u okviru koga je i muzička redakcija, naročiti je napredak napravio u modernom izrazu, te u selekciji događaja iz oblasti kulture i umjetnosti koje smo pratili i tema koje smo sami inicirali.

Bili smo inicijatori i učesnici humanitarnim akcijama kojima je skupljen novac za liječenje stanovnika Crne Gore, a takođe smo prenosili događaje od javnog interesa.

Da se naš šestomjesečni rad prepoznao pokazali su rezultati istraživanja agencije Damar, koje je finansirao OEBS, prema kojem je, kako su itraživači naveli u zaključcima „statistički značajno poraslo povjerenje u Javni servis“, dok se istovremeno kako su naveli nepovjerenje tri puta smanjilo u odnosu na istraživanje iz 2020. godine.

Redakcije Drugog programa TVCG Zabavno-komercijalna, sportska, filmski i serijski program i program za mlade, su realizovale prenose velikih događaja kao što je Olimpijada

2022 u Pekingu, razne muzičke događaje i u kontinuitetu ostvarivala napredak u formatu i modernizaciji emisija.

U okviru redakcije redakcija zabavno - komercijalnog programa su realizovane i emisije Dnevna soba i Obrati pažnju, a osim toga realizovano je pet velikih muzičkih događaja: Izbor za pjesmu Amerike, Eurosong, Festival San Remo, U ritmu Evrope, Festival Skale.

Redakcija sportskog programa, realizovala je nekoliko velikih događaja kao što su Zimska olimpijada u Pekingu, Evropsko prvenstvo za rukometaše, Svjetsko prvenstvo za vaterpoliste, a posebno utakmice fudbalske reprezentacije u Ligi Nacija, s obzirom na to da je RTCG uspjela da otkupi prava na utakmice fudbalske reprezentacije za narednih šest godina. Uspješno su uvedeni novi programski sadržaji poput spot.me te osvježeni neki stari formati poput Fudbal festa i Basket magazina.

Redakcija programa za mlade realizovala je uspješno emisiju Pop-Top posvećenu domaćim i svjetskih muzičkim hitovima, kao i outsourcing projekat Lokalni hodači koji je naišao na izuzetno pozitivan prijem kod publike. Takođe uvedene su i emisije - podkasti koji se emituju tri puta sedmično.

U prvom polugodištu tekuće godine poslovne aktivnosti Radija Crne Gore u potpunosti su bile u funkciji potreba ovog medija u sferi direktnih i indirektnih produkcijskih zahtjeva, poboljšanja organizacione strukture i uslova rada zaposlenih.

RCG je, u nastojanju da očuva trend primjene i implementacije modernih radijskih formi, sa stalnim fokusom na tačnosti i brzini plasiranih informacija, u značajnoj mjeri izmijenio PP plan za 2022. godinu. Kvantitet i kvalitet tih izmjena uslovio je i potrebu preispitivanja organizacione strukture Radija. Uz prateće investicione aktivnosti (adaptacija radnog prostora koja se nastavlja) Radio je u velikoj mjeri prešao sa kancelarijskog na DESK sistem rada, koji smatramo optimalnim, ali koji će svakako biti dodatno analiziran u susret novim aktima o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta u RTCG. Takođe, Radio je potpunim kapacitetima uključen u pilot projekat integrisanja redakcija medija u sastavu RTCG, za šta je najbolji primjer Sportski program, koji i u doslovnom smislu funkcionije kao cjelina.

Svi poslovni segmenti RCG na odgovarajući način bili su uključeni u petodnevnu obuku u Radio Beogradu za primjenu softverskog paketa YUTEL, čija implementacija zapravo predstavlja suštinsku digitalizaciju radija i ključ daljeg funkcionisanja, kako na organizacionom tako i na tehničkom planu. Zaposleni koji su prošli obuke preuzeli su obavezu daljeg edukovanja kadra unutar RCG, sve do potpune primjene Yutela, koje će se svakako desiti u tekućoj godini.

Na portalu rtcg.me izvršena su unapređenja koja se odnose na streaming prvog i drugog programa (sa geo ip blokom), satelitskog i od ove godine parlamentarnog programa, uz sva tri radijska programa, te smo tako kompletirali RTCG live produkciju. Promovisali smo sve važne aktivnosti kroz banere i promo sadržaje, ZOI 2022, Eurosong, Lokalni izbori itd. i na adekvatan način ispratili te događaje.

Kreirali smo rubriku ZOI 2022, sa podrubrikama i imali prenos svih događaja na prvom i drugom programu za područje Crne Gore. Dopunili smo ponudu u oblasti društvenih mreža, i integrisali ih sa portalom. Takođe smo kreirali i rubriku Ukrajina, te imali izvještaja sa portala na licu mjesta, koji je slao izvještaje i za ostale medijske platforme RTCG-a.

U toku prvih šest mjeseci u sektoru tehnike od najvećeg značaja su bile isporuke opreme u skladu sa tenderima sklopljenih krajem prethodne. U skladu sa globalnom situacijom, prije svega ratom u Ukrajni, i talasima pandemije Covid-a značajno su povećani rokovi isporuke. U prvom polugodištu isporučene su ENG kamere, sistemi za povezivanje sa vanstudijskim lokacijama. Mnogi tenderi su na raspisivanje čekali rebalans zbog inflacije, deficita komponenti i uvećanih cijena na tržištu, tako da će druga polovina godine biti obilježena većin investicijama nego prvih šest mjeseci. Izrađeni su projekti mrežne infrastrukture cijele RTCG, energetske audit, kao i projekat zamjene zastarjelog protivpožarnog sistema. Ovi projekti će predstavljati osnovu za raspisivanje tendera za nabavku cjelina ili dijelova sistema u nastavku godine. Projekat adaptacije prostora na III spratu je obilježio građevinske radove koji su završeni. Spajanjem više manjih kancelarija i magacinskih prostora, stvorena su dva otvorena deska za KUP i sportske redakcije RTCG. Slični radovi, na I i IV spratu su planirani u nastavku godine, nakon izrade projektne dokumentacije. U toku prvih šest mjeseci, isporučena su i prva dva električna vozila, čime je otpočeto novo radoblje u poslovanju RTCG koje će biti okrenuto energetske efikasnim i zelenim rješenjima, kad god to uslovi i resursi budu dozvoljavali.

Finansiranje javnog servisa predstavlja kontinuiran izazov sa kojim se suočava njegovo rukovodstvo. Bez finansijske održivosti i predvidljivosti nemoguće je ostvariti ciljeve koji su proklamovani programskim i drugim strategijama. Program javnog servisa treba da teži izvrsnosti, izbalansiranosti i univerzalnosti, a da bi postigli kvalitet i ciljeve javne misije, neophodna su stalna ulaganja u kadrovske, programske, produkcijske i tehničke kapacitete. Zakonom o nacionalnom javnom emiteru Radio i Televizija Crne Gore, regulisano je finansiranje kao i izvori iz kojih se finansira RTCG. Izvori iz kojih RTCG stiče sredstava su: budžet Crne Gore, proizvodnja i emitovanje reklamnih sadržaja, proizvodnja i prodaja audiovizuelnih djela (emisija, filmova, serija i dr.) i nosača zvuka i slike, zatim iz sponzorstva programskih sadržaja, organizovanjem koncerata i drugih priredbi iz donacija međunarodnih organizacija namijenjenih tehničko-tehnološkoj i programskoj podršci i stručnom usavršavanju, kao i iz drugih izvora, u skladu sa zakonom.

Javni servis u toku ove godine svoju djelatnost obavlja u izuzetno kompleksnom i promjenljivom ambijentu. U poslednjih pola godine desile su se promjene u crnogorskom zakonodavstvu koje se tiče oblasti finansija (prije svega izmjene Zakona o porezu na dohodak fizičkih lica, izmjene Zakona o obaveznom socijalnom osiguranju i povećanje minimalne zarade sa 250 EUR na 450 EUR). Takođe u ovom periodu je eskalirao najveći vojni sukob na našem kontinentu od završetka Drugog svjetskog rata, koji za posledicu ima najveću energetske krizu i krizu cijena hrane u poslednje tri decenije. U isto vrijeme i dalje traje epidemiološka kriza izazvana virusom COVID19. RTCG je u prethodne dvije godine svoje aktivnosti morala, usled pomenute krize izazvane COVID-19, i objektivnih okolnosti smanjiti na minimum. U ovim okolnostima je do minimum bila dovedena i investiciona aktivnost, a koju je neophodno održavati iz godine u godinu, kako bi se smanjivao jaz u odnosu na javne servise i uopšte televizije koje su na tehnološki i tehnički naprednom nivou. Imajući u vidu prethodno, rukovodstvo RTCG se odlučilo da u toku ove godine počne sa realizacijom investicija koje su do skoro bile "zamrznute", a opet imajući u vidu i ambijent u kome se trenutno odvija poslovanje.

RTCG ostaje posvećena svim principima koji su naznačeni i prilikom donošenja

Finansijskog plana u decembru prošle godine, kao i programskim ciljevima kao što su ulaganje u program kroz uvođenje novih programskih sadržaja i AV formata, povećanje sopstvene produkcije igranog programa, kao i značajno ulaganje u koprodukciju i otkup nezavisnih AV djela. Informativni program će nastaviti da obrađuje najvažnije dnevno-političke, ekonomske, socijalne i društvene aktuelnosti. Pristupilo se modernizaciji i uvođenju novih programskih sadržaja namijenjenih za mlade, imajući u vidu da je jedan od glavnih problema gledanosti Javnog servisa nisko učešće mladih u strukturi gledalaca.

Direktorat za medije, a shodno uputima EU vezano za poglavlja o medijskim slobodama, pristupio je izradi i izmjenama seta medijskih zakona najprije krovnog dokumenta Medijske strategije, Zakona o medijima, Zakona o nacionalnom javnom emiteru RTCG i Zakona o audiovizuelnim medijskim uslugama. Isti se moraju upodobiti i prilagoditi evropskoj legislativi koja važi za ovu oblast. Kroz komisije i radne grupe menadžment i zaposleni su intenzivno uključeni u rad istih kako bi predložili i sugestije, a koje se tiču javnog servisa, bile usaglašene sa propisima i regulativom koja važe u zemljama EU, a najviše se tiču nezavisnosti i samostalnosti rada i uređivačke politike, kao i stabilnog finansiranja RTCG. Naprijed navedeno će zahtijevati upodobljavanje internih akata, sistematizacije radnih mjesta i brojnih drugih proceduralnih akata u skladu sa novim propisima i zakonskom regulativom.

Realizacija i ostvarenje Finansijskog plana za 2022. godinu je uslovljena daljim razvojem situacije i uslova poslovanja izazvanih pandemijom COVID -19 virusa, stanjem državnih finansija odnosno javnih prihoda, političkom situacijom u zemlji, međunarodnim kretanjima i krizom, kao i posledicama rata u Ukrajini, pa su u takvim uslovima izvršenje planiranih aktivnosti i ostvarenje planiranih veličina iz finansijskog plana sve kategorije prihoda i rashoda podložne promjenama, a u skladu sa opštim ekonomskim stanjem i kretanjem makroekonomskih pokazatelja. Takođe, postoje najave da će doći do izmjena i dopuna Zakona o budžetu na državnom nivou, što će posleđično dovesti do usklađivanja planiranih većina sa transferima iz državnog budžeta.

Finansijski izvještaj RTCG za prvih šest mjeseci 2022. godine urađen je u skladu sa odredbama Zakona o elektronskim medijima, Zakona o nacionalnom javnom emiteru Radio i Televizija Crne Gore, odredbama drugih zakonskih propisa čije odredbe se odnose na djelatnost RTCG, Statutom i normativnim aktima.

Prihodi u periodu 01.01 - 30.06.2022. iznose **9.786.759 EUR**. Rashodi za isti period iznose **7.959.127 EUR**. Pozitivan ukupan rezultat za period 01.01- 30.06.2022. godine iznosi **1.827.632 EUR**.

I Planirani prihodi i rashodi

Tabela 1: Planirani prihodi, rashodi i rezultat

	Elementi	PLAN	OSTVARENJE
		2022	30.06.2022
1	2	3	4
I	UKUPNI PRIHODI	20.149.800	9.786.759
1.	<i>JAVNI PRIHODI (Budžet CG)</i>	15.919.800	7.959.900
2	<i>KOMERCIJALNI PRIHODI</i>	1.090.000	542.606
3	<i>OSTALI PRIHODI</i>	3.140.000	1.284.252
II	UKUPNI RASHODI	20.144.800	7.959.127
1	<i>DIREKTNI I INDIREKTNI TROŠKOVI</i>	5.462.650	1.827.243
	<i>Direktni troškovi u funkciji proizvodnje</i>	3.912.420	1.220.658
	<i>Indirektni troškovi u funkciji proizvodnje</i>	1.550.230	606.585
2	<i>LIČNA PRIMANJA</i>	9.075.000	4.413.036
	<i>Ukupni troškovi zarada</i>	8.250.000	4.104.320
	<i>Ostala lična primanja</i>	825.000	308.716
3	<i>TEKUĆE I INVEST. ODRŽAVANJE</i>	2.442.150	277.488
4	<i>AMORTIZACIJA</i>	3.015.000	1.441.360
5	<i>OSTALO</i>	150.000	-
III	NETO DOBIT / GUBITAK	5.000	1.827.632

Ukupno ostvareni prihodi za period 01.01 - 30.06.2022. godine iznose **9.786.759 EUR**, dok ukupni rashodi za isti period iznose od **7.959.127 EUR**. Ostvaren je pozitivan rezultat za period 01.01- 30.06.2022. godine u iznosu od **1.827.632 EUR**.

II Prihodi

U nastavku je dat tabelarni prikaz ostvarenih prihoda za period 01.01. - 30.06.2022. godine kao i procenti ostvarenja prihoda za posmatrani period.

Tabela 2 Prihodi

	Vrsta prihoda	PLAN	OSTVARENJE	OSTVARENJE
		2022	30.06.2022	%
1	2	3	4	5
I	JAVNI PRIHODI	15.919.800	7.959.900	50,00
	Budžet CG	15.919.800	7.959.900	50,00
II	KOMERCIJALNI PRIHODI	1.090.000	542.606	49,78
	Marketing-oglašavanje, sponzorstvo itd.	770.000	399.433	51,87
	Ostali komercijalni prihodi, teh. usluge reemit. progr, itd	320.000	143.173	44,74
III	OSTALI PRIHODI *	3.140.000	1.284.252	40,90
	U K U P N O: (I+II+III)	20.149.800	9.786.759	48,57

Strukturu ostvarenih prihoda u prvom polugodištu 2022. godine čine:

1. Javni prihodi (budžetski prihodi)

Shodno Zakonu o nacionalnom javnom emiteru Radio i Televizija Crne Gore, iz budžeta Crne Gore, za ostvarivanje osnovne djelatnosti RTCG, transferišu se sredstva na godišnjem nivou u visini 0,3% BDP (bruto domaćeg proizvoda), čiju procjenu utvrđuje Vlada usvajanjem smjernica makroekonomske i fiskalne politike.

Planirani iznos javnih prihoda u 2022. godini koji je opredijeljen Radio i Televiziji Crne Gore iznosi od 15.919.800 EUR. Napominjemo da do promjene iznosa ovih sredstava može doći ukoliko se na državnom nivou bude pristupilo izradi rebalansa budžeta, pa samim tim može doći i do promjene sredstava opredijeljenih – transferisanih RTCG-u iz državnog budžeta. Ostvarenje ovih prihoda je 50%, odnosno za šest mjeseci ukupno je transferisano RTCG-u **7.959.900 EUR**.

2. Komercijalni prihodi*

Komercijalni prihodi u 2022. godini projektovani su u iznosu od 1.090.000 EUR. U komercijalne prihode ulaze prihodi od oglašavanja, sponzorstva, reemitovanja programa, tehničkih i produkcijskih usluga i drugi komercijalni prihodi koje RTCG ostvaruje na tržištu, shodno Zakonu. Marketinški prihodi planirani su u iznosu od 770.000 EUR što predstavlja povećanje od 10% u odnosu na plan za 2021. godinu, dok su ostali komercijalni prihodi planirani u iznosu od 320.000 EUR. Marketinški prihodi u periodu 01.01-30.06, su ostvareni u iznosu **399.433 EUR** ili 51,87% i nešto su veći od planiranih, dok ostali komercijalni prihodi iznose **143.173 EUR** ili 44,74 % od planiranih za cijelu poslovnu godinu, a najveće učešće u njima imaju prihodi koje RTCG ostvaruje od reemitovanja programa, koji se ostvaruju preko EBU kablovske koordinacije koji prikupljaju prihode od reemitovanja – Addendum, Zamp, Vistron, Status Plus. Do smanjenja ostalih komercijalnih prihoda dolazi zbog smanjenja prihoda koji se odnose na tržište Srbije i Bosne i Hercegovine, pa je prema projekciji EBU kablovske koordinacije očekivani pad prihoda za područje Srbije 46%, odnosno 28% za područje Bosne i Hercegovine. Ipak, projekcija je da će do kraja 2022. godine komercijalni prihodi biti na planiranom nivou, kako za marketing tako i za ostale usluge koje RTCG pruža.

3. Ostali prihodi*

Ostali prihodi u koje ulaze prihodi od naplate štete, kursnih razlika, naplaćenih otpisanih potraživanja, prihodi iz ranijih godina, prihodi po osnovu donacije, zatim ostali finansijski prihodi i ostali prihodi, projektovani su na nivou od 3.140.000 EUR. U ovaj iznos projektovan je i prihod u iznosu amortizacije donirane opreme (MRS 20) u iznosu od 2.515.000 EUR. Za period 01.01 – 30.06.2022 su ostvareni u iznosu od **1.284.252 EUR** ili 40,90 od planiranih iznosa.

III Struktura rashoda

Tabela3 Rashodi

1	Vrsta troškova	PLAN	OSTVARENJE	OSTVARENJE
		2022	30.06.2022	%
2	3	4	5	
I	UKUPNI TROŠKOVI PROIZVODNJE I EMITOVANJA PROGRAMA	5.462.650	1.827.243	33,45
	Direktni troškovi proizvodnje i emitovanja	3.912.420	1.220.658	31,20
	Indirektni troškovi proizvodnje i emitovanja	1.550.230	606.585	39,13
II	LIČNA PRIMANJA	9.075.000	4.413.036	48,63
	Ukupni troškovi zarada	8.250.000	4.104.320	49,75
	Ostala lična primanja: otpremnine, prevoz, pomoć, nagrade, Savjet i dr.	825.000	308.716	37,42
III	TEKUĆE I INVEST. ODRŽAVANJE	2.442.150	277.488	11,36
IV	AMORTIZACIJA	3.015.000	1.441.360	47,81
V	OSTALO (rezerv.sudski sporovi. itd.)	150.000	-	
	U K U P N O (VI+VII)	20.144.800	7.959.127	39,51

Ukupni rashodi RTCG za izvještajni period 01.01. do 30.06.2022 godine ostvareni su u iznosu od **7.959.127 EUR** ili 39,51% od godišnjeg plana.

1. Ukupni troškovi u funkciji proizvodnje i emitovanja programa (direktni i indirektni), planirani su u iznosu **1.827.243 EUR** ili 33,45 %. Direktni troškovi su ostvareni u iznosu od **1.220.658 EUR**, dok indirektni troškovi iznose **606.585 EUR**.
Najveće učešće u direktnim troškovima imaju troškovi TV prava za sportske događaje, filmove i serije, tehničke veze – audio i video linije, spoljne saradnike, službena putovanja itd. Najveće učešće u Indirektnim troškovima imaju troškovi energenata, troškovi osiguranja, troškovi materijala itd.
2. Troškovi ličnih primanja ostvareni su iznosu od **4.413.036 EUR** ili 48,63 %, pri čemu Troškovi zarada iznose **4.104.320 EUR** ili 49,75% od plana, dok se na ostala lična primanja i Savjet odnose rashodi u iznosu od **308.716 EUR**, odnosno 37,42% od godišnjeg plana.
3. Troškovi tekućeg i investicionog održavanja u izvještajnom periodu 01.01-30.06.2021. iznose **277.488 EUR**. Pod ovom stavkom finansijskog plana su predviđeni troškovi

održavanja opreme i novog sistema za proizvodnju programa iz procesa digitalizacije kao i sredstva namijenjena održavanju i adaptaciji građevinskog objekta i održavanje postrojenja i opreme RTV doma, kao i troškove održavanja vozila. Kako RTCG u zadnje tri godine ostvaruje pozitivan finansijski rezultat, to su stvorene pretpostavke za veća ulaganja kako u nove tehnologije i unapređenje postojećih, tako i u rekonstrukcije i adaptacije poslovnog prostora čime se stvaraju optimalniji uslovi za rad i funkcionisanje RTCG-a.

4. Troškovi amortizacije u ovom izvještajnom periodu iznose **1.441.360 EUR**. Od ukupnog iznosa amortizacije iznos od 1.251.492 EUR se odnosi na amortizaciju donirane opreme.
5. Pod stavkom Ostalo finansijskog plana iskazuju se kategorije rashoda koji se odnose na rezervisanja za troškove po osnovu sudskih sporova i ostala rezervisanja, kao i na ostale troškove, a u skladu sa računovodstvenim politikama i međunarodnim računovodstvenim standardima i na kategorije tekućeg poreza na dobit i efekata odloženih prihoda. Kako se radi o rashodima i računovodstvenim kategorijama koje se po pravilu obračunavaju na kraju godine, to na 30.06. nema rashoda po ovom osnovu.

TROŠKOVI LIČNIH PRIMANJA

Tabela 4: Lična primanja

	Vrsta troškova	PLAN	OSTVARENJE	OSTVARENJE %
		2022	30.06.2022	30.06.2022
1	2	3	4	5
	LIČNA PRIMANJA	9.075.000	4.413.036	48,63
A	Ukupni troškovi zarada	8.250.000	4.104.320	49,75
1.	Neto zarade zaposlenih	6.260.000	3.139.800	50,16
2.	Porez na zarade	190.000	90.866	47,82
3.	Doprinosi na zarade	1.800.000	873.655	48,54
B	Ostala lična primanja	825.000	308.716	37,42
1	Prevoz	400.000	159.384	39,85
2.	Otpremnine	35.000	126	0,36
3.	Zimnica	115.000	-	-
4	Pomoći zaposlenima	60.000	51.130	85,22
5.	Jubilarne i ostale nagrade	35.000	-	-
6.	Ostali lični rashodi	70.000	48.446	69,21
7.	Naknade za Savjet i sjed. Savj.	110.000	49.631	45,12

Izvor: Služba finansija

Nakon usvajanja programa ekonomskih reformi i izmjenama poreskih propisa, krajem 2021. godine, došlo je do promjene u strukturi zarada, koje su obuhvaćene prethodno usvojenim rebalansom. Osim toga, u RTCG-u predstoji usklađivanje normativnih akata sa novom zakonskom regulativom, uključujući i izradu nove sistematizacije, što može dovesti do promjene u iznosu sredstava namijenjenih za lična primanja zaposlenih. Shodno važećim zakonskim propisima i Kolektivnom ugovoru i za 2022. godinu su predviđena sredstva za isplatu naknade za zimnicu zaposlenima, prevoz, otpremnine kao i pomoći.

Zbog velikog broja prazničkih dana, a sa tim i većih izdataka za zarade, bilježi se i malo odstupanje na poziciji neto zarade, koje će do kraja godine biti u okviru plana (preostala su još dva praznika). Takođe i novi sistem obračuna (neoporezivi dio zarade i različite poreske stope prema visini zarade) utiču na visinu pojedinih kategorija troškova zarade. Napominjemo da pozicija Ukupni troškovi zarada (bruto zarade – neto zarada sa porezima i doprinosima) se kreću ispod planiranih vrijednosti.

Troškovi pomoći zaposlenima bilježe rast, a u ukupnim rashodima na ovoj stavci finansijskog plana, pomoći zaposlenima za slučaj smrti člana porodice iznose preko 43.000 eura u prvom polugodištu 2022. godine.

Na poziciji ostali lični rashodi se evidentiraju troškovi dopunskog rada, troškovi naknada za neiskorišćene godišnje odmori, troškovi komisija, naknade predsjednicima reprezentativnih sindikata, ombudsmana i ostale odluke (8. Mart) itd.

DIREKтни I INDIREKтни TROŠKOVI U FUNKCIJI PROIZVODNJE I EMITOVANJA PROGRAMA

Ukupni troškovi u direktnoj i indirektnoj funkciji proizvodnje i emitovanja programa u obračunskom periodu od 01.01. do 30.06.2022. godine, ostvareni su u iznosu od **1.827.243 EUR**, što je 33,45 % od godišnjeg plana, pri čemu direktni troškovi proizvodnje i emitovanja programa iznose **1.220.658 EUR** ili 31,20 %, dok indirektni troškovi iznose **606.585 EUR**, ili 39,13%. U nastavku je dat pregled direktnih i indirektnih troškova po vrstama i procenti ostvarenja u odnosu na planirane iznose.

Tabela broj 6

	Vrsta troškova	PLAN 2022	OSTVARENJE 30.06.2022	OSTVARENJE %
1	2	3	4	
	Direktni troškovi proizvodnje i emitovanja programa	3.912.420	1.220.658	31,20
1	Nosači slike i zvuka	25.000	8.081	32,32
2	Audio i video linije	285.000	121.933	42,78
3	Scenografija, rekvizita i šminka	137.000	11.063	8,08
4	Sport - TV prava	1.015.000	176.333	17,37
5	Filmovi i serije	360.000	102.577	28,49
6	Koprodukcija i nezavisna produkcija	-	-	-
7	Vijesti i TV prava EBU itd..	255.000	128.607	50,43
8	Interni konkurs – sopstvena produkcija	162.000	-	-
9	Kreativni i muzički program	25.500	4.750	18,63
10	Vremenska prognoza	25.000	11.576	46,30
11	Atorska prava (PAM, FC)	100.000	21.400	21,40
12	Informativne agencije	80.000	37.282	46,60
13	Spoljni saradnici	300.000	173.822	57,94
14	Intelektualne usluge	20.000	3.635	18,18
15	Službena putovanja	470.000	141.950	30,20
16	Zakupi	193.000	61.536	31,88
17	Suport portal	15.420	5.000	32,43
18	Internet, kabl.provajderi	66.500	17.166	25,81
19	Organizacije - Circom, Copeam	8.000	5.022	62,77
20	Dorada programa, proizv. i tehn. usluge	95.000	60.873	64,08
21	Eurosong	110.000	109.739	99,76
22	Novogodišnji program	80.000	-	-
23	Festi val filmskog i TV scenarija	30.000	-	-

24	Ostali troškovi	55.000	18.314	33,30
	Vrsta troškova	REBALANS 2022	OSTVARENJE 30.06.2022	OSTVARENJE %
1	2	4		
	Indirektni troškovi koji su u funkciji proizvodnje i emitovanja programa	1.550.230	606.585	39,13
1	Materijali	116.500	32.197	27,64
2	Voda	27.000	10.158	37,62
3	Energija	456.000	253.284	55,54
4	Telefoni i pošta	55.000	25.255	45,92
5	Osiguranje	195.000	93.896	48,15
6	Radna garderoba	35.000	7.361	21,03
7	Ispitivanje gledanosti itd	46.000	10.164	22,10
8	Kamate	25.000	8.321	33,28
9	Platni promet i bankarske usluge	65.000	20.959	32,24
10	Revizija i ostale eksterne usluge	100.000	4.598	4,60
11	Carine i špedicije	3.500	254	7,26
12	Edukacija, stručna literatura, novine	29.000	1.781	6,14
13	Promocija i sponzorstvo	20.000	1.902	9,51
14	Reprezentacija	30.000	8.680	28,93
15	Rezervni djelovi	45.000	25.909	57,58
16	Alat i sitan inventar	8.000	488	6,09
17	Auto gume	6.000	661	11,01
18	Registracije motornih vozila	12.000	6.699	55,82
19	Upotreba sops. vozila u posl. svrhe	12.000	2.731	22,76
20	Ostali nematerijalni troškovi, kinoteka, itd	15.000	5.134	34,22
21	Rashodi osnovnih sredstva, zalihe	23.000	-	-
22	Ispravka vrijednosti potraživanja	20.000	-	-
23	Takse, vještačenja i javni izvršitelji	6.000	272	4,53
24	Advokati i notari	35.000	9.382	26,80
25	Troškovi po sudskim presudama	30.000	-	-
26	Odvoz i deponovanje smeća	36.000	11.410	31,69
27	Rashodi iz ranijih godina	25.000	25.737	102,95
28	Ostali indirektni troškovi	74.230	39.353	53,01

Troškovi u direktnoj i indirektnoj funkciji proizvodnje i emitovanja programa u obračunskom periodu od 01.01. do 30.06.2022. godine, ostvareni su u iznosu od **1.827.243 EUR**, pri čemu direktni troškovi proizvodnje i emitovanja programa iznose **1.220.658 EUR**, dok indirektni troškovi iznose **606.585 EUR**.

Najveće učešće u direktnim troškovima imaju troškovi TV prava za sportske događaje, filmove i serije, troškovi dramskog programa, troškovi angažovanja spoljnih saradnika, službena putovanja, zakupi, audio i video linije, vijesti i tv prava EBU, troškovi autorskih prava itd.

Troškovi audio i video linija su planirani za 2022. godinu u iznosu 285.000 EUR. Troškovi audio i video linija po pravilu prate i rast troškova po osnovu sportskih tv prava. U strukturi troškova audio i video linija najveći iznos pripada sportskim takmičenjima, ali nastaju rashodi i

za unilateralne transmisije za emisije iz zimskih i ljetnjih centara, vanredne događaje, izbore itd.

Projektovani troškovi tv prava za sportske događaje u 2022. godini iznose od 1.015.000 EUR. RTCG je obezbijedila šestogodišnji ugovor za utakmice reprezentacije Crne Gore što je prethodno predloženim izmjenama finansijskog plana kao i PP planova usvojeno. Redakcija sportskog programa, realizovala je nekoliko velikih događaja kao što su Zimska olimpijada u Pekingu, Evropsko prvenstvo za rukometaše, Svjetsko prvenstvo za vaterpoliste, Mediteranske igre u Alžiru itd. U nastavku godine troškovi sportskih TV prava će biti značajno veći najprije zbog Svetskog prvenstva u fudbalu u Kataru, Svetskog prvenstva u atletici, kao i dijela jos neprispjelih računa koji se odnose na ZOI Peking 2022. godine.

Troškovi vijesti i tv prava EBU odnose se na troškove članarine EBU i EVN/PNN, evrovozijsku razmjenu programskih sadržaja i bili su planirani na nivou od 255.000 EUR, a bilježe rast zbog čestih i velikih promjena odnosa - kursa CHF i EUR.

Takođe su povećana izdvajanja na doradama programa i tehničkim uslugama zbog povećanog broja sportskih prenosa reprezentacija za koje koristimo eksterne usluge u vidu grafike i statistike, novih vizuelnih rješenja, kao i novih najavnih špica. Procjena je da će sredstva planirana do kraja ove poslovne godine biti dovoljna za realizaciju programskih zahtjeva.

Na stavci finansijskog plana Spoljnih saradnika u ovom izvještajnom periodu iskazani su rashodi u iznosu od 173.822 EUR. Honorarni saradnici se angažuju za različite programske segmente na Radiju, Televiziji i MMC-u, kao i za potrebe Sektora tehnike i produkcije, Servisa itd., a radi nesmetanog odvijanja procesa proizvodnje i emitovanja programa. Takođe se u okviru ove stavke finansijskog plana evidentiraju i naknade članovima revizorskog odbora kao i asistentima za pomoć u radu lica sa invaliditetom koja su zaposlena u RTCG.

Stavka revizija i ostale eksterne finansijske usluge, koja osim revizije finansijskih iskaza (završnog računa) obuhvata i troškove procjene materijalne i nematerijalne imovine, kao i troškove usluga na izradi nove organizacije i sistematizacije radnih mjesta i ostale slične eksterne usluge koje nijesu direktno vezane za proces proizvodnje programa. Trenutno na njoj je izvršenje 4.598 EUR, ali su tenderske procedure i javni pozivi, a koji se odnose na ovu stavku u toku.

Kod Indirektnih troškova proizvodnje i emitovanja programa veći od projektovanih su troškovi energenata (električna energija, gorivo, lož ulje) zbog rasta cijena goriva i lož ulja, kao i veće potrošnje električne energije.

Inače indirektni troškovi imaju tendenciju rasta sa protokom godine, zbog procesa nabavki i tenderskih procedura, ostvarenja planiranih aktivnosti koje duže traju, perioda izdavanja materijala i rezervnih djelova itd.

S obzirom na ekonomska kretanja i neizvjesnost, čak i na globalnom nivou, gotovo sve stavke finansijskog plana koje se odnose na direktne i indirektno troškove u funkciji proizvodnje i emitovanja programa mogu biti podložne promjenama.

TEKUĆE I INVESTICIONO ODRŽAVANJE

Tabela 7 Tekuće i investiciono održavanje

1	Vrsta troškova	PLAN	OSTVARENJE	OSTVARENJE %
		2022	30.06.2022	30.06.2022
2		3	4	5
	UKUPNO	2.442.150	277.488	11,36
	Troškovi održavanja građ.objekta i adaptacija prostora	812.650	66.138	8,14
	Troškovi održavanja i suporta tehnol.opreme	827.500	187.630	22,67
	Troškovi održav.postr.i opreme RTV doma, video nadzor, rasvjeta	65.000	16.114	24,79
	Dorada portala i nadogradnja sistema - OTT platforma sa pratećim servisima	621.000	-	-
	Troškovi održavanja vozila i GPS	16.000	7.606	47,54
	Ostali troškovi	100.000	-	-

Ukupni troškovi za tekuće i investiciono održavanje u 2022. su planirani u iznosu od 2.442.150 EUR, dok njihovo ostvarenje za period 01.01. -30.06.2022. iznosi 277.488 EUR ili 11,36%. Ovi troškovi obuhvataju troškove održavanja i suporta tehnološke opreme, zatim rashode za održavanje i adaptaciju građevinskog objekta, troškove održavanja postrojenja i opreme RTV doma, dorade portala i OTT platformu sa pratećim servisima, kao i troškove održavanja vozila.

Troškovi tekućeg i investicionog održavanja su manji od projektovanih zbog neophodnosti izrade projektne dokumentacije i raspisivanja tendera. Navedene aktivnosti su u toku tako da se očekuje njihova realizacija do kraja 2022. godine. Naime određeni tenderi su na raspisivanje čekali izradu i usvajanje izmjena i dopuna Finansijskog plana RTCG, kojemu se moralo pristupiti između ostalog i zbog deficita komponenti, inflacije i uvećanih cijena na tržištu, tako da će aktivnosti na ulaganju i održavanju tehnološke opreme kao i adaptacijama prostora značajno intezivirati do kraja godine. Odrađeni su projekti mrežne infrastrukture cijele RTCG, energetski audit, kao i projekat zamjene zastarjelog protivpožarnog sistema. Ovi projekti će predstavljati osnovu za raspisivanje tendera za nabavku cjelina ili djelova sistema u nastavku godine. Projekat adaptacije prostora na III spratu je obilježio građevinske radove koji su završeni. Spajanjem više manjih kancelarija i magacinskih prostora, stvorena su dva otvorena deska za KUP i sportske redakcije RTCG. Slični radovi, na I i IV spratu su planirani u nastavku godine, nakon izrade projektne dokumentacije.

Usvojenim izmjenama Finansijskog plana za 2022. godinu je uvedena nova stavka s obzirom na karakter ulaganja, a odnosi se na doradu portala i OTT platformu sa pratećim servisima. Doradama na portalu sadržaji će biti dostupni i na ćirilicom pismu, a unapređenje i

nadogradnjom sistema u smislu uvođenja nove OTT platforme sa pratećim servisima, biće gledaocima pružena usluga koja omogućava distribuciju sadržaja putem online platformi koji nudi striming medija kao samostalan proizvod. Takođe obuhvata i video na zahjev (VoD – video on demand), ali se odnosi i na audio strimovanje, servise za razmenu poruka ili rešenja za glasovne pozive zasnovana na internetu. OTT usluge zaobilaze tradicionalne kanale za distribuciju medija kao što su telekomunikacione mreže ili provajderi kablovske televizije. Sve dok je dostupan pristup internet konekciji – bilo lokalno ili preko mobilne mreže – biće omogućen pristup kompletnoj usluzi u željeno vrijeme, sa bilo kog “pametnog” uređaja.

Osim naprijed navedenog vršeni su redovni servisi i održavanja liftova, zanatsko – građevinski radovi, sevisiranja i ugradnja klima uređaja, protivpožarnih aparata, pumpi za grijanje itd.

AMORTIZACIJA

Tabela 8 Amortizacija

	Vrsta troškova	PLAN	OSTVARENJE	OSTVARENJE %
		2022	30.06.2022	30.06.2022
1	2	3	4	5
	AMORTIZACIJA	3.015.000	1.441.360	47,81

Izvor: Služba finansija

Troškovi amortizacije, koji su bili planirani u iznosu od 3.100.000 EUR, ranije usvojenim izmjenama finansijskog plana su procjenjeni na 3.015.000 EUR, od čega se na iznos amortizacije donirane opreme odnosi 2.515.000 EUR. Ukupni troškovi amortizacije iznose za izvještajni period 01.01 -30.06.2022. godine, **1.441.360 EUR** ili 47,81 % od planiranog iznosa na godišnjem nivou. Takođe je u 2022. godini, a u što kraćem roku potrebno izvršiti procjenu imovine, kako materijalne tako i nematerijalne, što može dovesti do promjena i u iznosu procijenjenih troškova amortizacija za 2022. godinu.

Međunarodnim računovodstvenim standardima, Zakonom o računovodstvu, Kontnim okvirom i normativnim aktima RTCG, sredstva za digitalizaciju evidentirana su u skladu sa međunarodnim računovodstvenim standardom MRS 20 i imaju karakter državnih davanja. Standardom je propisano da se državno davanje koje se odnosi na imovinu iskazuje u bilansu stanja kao odloženi prihod, a prihod po osnovu davanja priznaje se u toku vijeka trajanja, odnosno amortizacije sredstava, kroz prihod u iznosu amortizacije. Sredstva su dakle prvo knjižena kao odloženi prihod, koji se evidentira u bilansu stanja, a ne u bilansu uspjeha. Tako da se ona prikazuju i na prihodnoj strani kao prihod u iznosu amortizacije digitalne opreme (u okviru Ostalih prihoda), tako i na rashodnoj strani kao amortizacija sredstava za digitalizaciju, što je i prikazano u Finansijskom planu za 2022. godinu.

ZAKLJUČAK

Izvori sredstava za finansiranje RTCG utvrđeni su Zakonom o nacionalnom javnom emiteru. Zakonom o nacionalnom javnom emiteru Radio i Televizija Crne Gore je regulisano da se iz budžeta Crne Gore za ostvarivanje osnovne djelatnosti RTCG, preusmjeravaju sredstva na godišnjem nivou u visini od 0.3% BDP (bruto domaćeg proizvoda), čiju procjenu utvrđuje Vlada usvajanjem smjernica makroekonomske i fiskalne politike. Stabilnost, izvjesnost i redovna dinamika priliva ovih sredstava su garant stabilnosti u poslovanju RTCG, koji presudno utiče na realnost plana prihoda RTCG.

Iako u posljednjem periodu poslujemo po modelu koji se zasniva na principima: stabilnosti, nezavisnosti, adekvatnosti i predvidivosti, predlogom Fiskalne strategije Crne Gore za period 2021-2024. godine koju je usvojila Vlada CG, predloženo je ukidanje procentualnih budžetskih izdvajanja. Ukoliko se usvoji ovo rješenje iz pomenute strategije, to bi moglo proizvesti negativne posledice po ukupno finansiranje RTCG. Poseban rizik bi moglo da predstavlja i ugrožavanje uredničke, finansijske i institucionalne nezavisnosti RTCG, što bi bilo u suprotnosti sa članovima 15. i 16. Zakona o nacionalnom javnom emiteru kojima je garantovana programska nezavisnost i nezavisnost novinara.

Programski ciljevi i ambiciozni programsko produkcionni planovi, podrazumijevaju značajna ulaganja u prateću infrastrukturu kao podršku cjelokupnom poslovanju pa je i plan rashoda za 2022.godinu na tim stavkama veći, što nameće obavezu RTCG da bude objektivan, nepristrasan i istinski javni servis svih građana.

Kao što je već ranije napomenuto, RTCG posluje u neizvjesnom ambijentu, koji je izazvan i lokalnim i globalnim eksternim faktorima. Naprijed navedeno, dovodi do značajnih teškoća u kreiranju i realnosti ostvarenja Finansijskog plana, pri čemu će sve kategorije prihoda i rashoda biti podložne promjenama u zavisnosti od daljeg razvoja okolnosti, kako onih izazvanih epidemijom tako i onih nastalih neizvjesnošću ekonomskih parametara i globalnom nestabilnošću.

I u ovakvim uslovima RTCG će nastojati da racionalnim poslovanjem i postizanjem ušteta na svim vrstama troškova obezbijedi nesmetano funkcionisanje, proizvodnju i emitovanje kredibilnih programskih sadržaja za gledaoce. Redovno izmirenje obaveza prema zaposlenima, državi, bankama i dobavljačima, uz neometano odvijanje procesa proizvodnje i emitovanja programa predstavlja prioritet u poslovanju RTCG za 2022. godinu.

Generalni direktor RTCG
Boris Raonić, s.r.

